

บทความวิจัย

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
และอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต
The Desired Characteristics of Graduate for Thailand Qualifications Framework
and Identities of Graduates in Bachelor of Nursing Science Program from
Boromarajonani College of Nursing, Bangkok as Perceived by their Supervisors

Received: Nov 6, 2018
Revised: Dec 20, 2019
Accepted: Jan 24, 2019

วิดาพร ทับทิมศรี ปร.ด. (Vidaporn Dhabdhimsri, Ph.D.)¹

เพ็ญวรรณ เข้มขัน พย.ม. (Penwan Kemkhan, M.N.S.)²

วราภรณ์ วานิช ศษ.ม. (Waraporn Vanich, M.Ed.)³

ปราโมทย์ ฮึงวัฒนากุล พ.บ. (Pramote Huengwattanakul, M.D.)⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ปีการศึกษา 2558 หลังปฏิบัติงานครบ 1 ปี ในช่วงเวลาเดือนมิถุนายน 2560 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา เป็นผู้ประเมินบัณฑิต จำนวน 139 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินสมรรถนะมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน และแบบประเมินอัตลักษณ์ 3 ด้าน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่า จำนวน ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด ด้วยการทดสอบความแปรปรวน (One-way ANOVA) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของผู้สำเร็จการศึกษา ในสมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะสูงที่สุด (mean = 4.22, S.D. = 0.47) ส่วนด้านทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะต่ำที่สุด (mean=3.80, S.D. = 0.57)
2. ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความถี่ของการแสดงพฤติกรรมบริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านจิตบริการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (mean = 4.38, S.D. = 0.45) ส่วนด้านการคิดวิเคราะห์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (mean = 4.09, S.D. = 0.56)
3. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของผู้สำเร็จการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้สำเร็จการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนมีระดับสมรรถนะสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป

¹พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการสอน) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ E-mail:Vidaporn.d@bcn.ac.th

²พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการสอน) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ E-mail:Penwan.k@bcn.ac.th

³พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ (ด้านการสอน) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ E-mail:waraporn.w@bcn.ac.th

⁴นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ E-mail:tumtimsri@hotmail.com

^{1,2,3} Boromarajonani College of Nursing, Bangkok, Bangkok, Thailand

⁴ Srinakharinwirot University, Nakhon Nayok, Thailand

4. อัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม และด้านที่ 3 การคิดวิเคราะห์ เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้สำเร็จการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน มีอัตลักษณ์ด้านการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม สูงกว่าทุกโรงพยาบาล

ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารทางการศึกษาพยาบาล เพื่อวางแผนปรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับแหล่งทุนหรือต้นสังกัด ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ, อัตลักษณ์, ผู้สำเร็จการศึกษา, ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

Abstract

This survey research aims to study the Boromarajonani College of Nursing, Bangkok graduates' desired characteristics as follow: 1) Thailand Qualifications Framework (TQF.) 2) Identities of graduates in Bachelor of Nursing Science Program in academic year 2015 B.E. after worked for 1 year in June 2017 as perceived by their supervisors and to compare between hospital and department. Subjects were 139 supervisors of BCN, Bangkok graduates. Data were analyzed by descriptive statistics: mean, standard deviation and one-way ANOVA. The results of study were as followed:

1. The supervisors were most satisfied with ethics and moral domain of Thailand Qualifications Framework (TQF.) in Nursing (mean=4.22, S.D.= 0.47) and cognitive skills had less satisfaction (mean = 3.80, S.D. = 0.57)

2. The supervisors were most satisfied with the identities of graduates (SAP) in service mind (mean = 4.38, S.D. = 0.45) and analytical thinking had less satisfaction. (mean =4.09, S.D.= 0.56)

3. The Thailand Qualifications Framework (TQF.) of the graduates in interpersonal skill and responsibility domain: there was a significant different between primary hospital and secondary/tertiary hospital. ($p < 0.01$). The graduates who worked at primary hospital had higher skill in this domain than secondary/tertiary hospital.

4. The identities of graduates (SAP) in participation and analytical thinking: there were a significant different between primary hospital and secondary/tertiary hospital. ($p < 0.01$) The graduates who worked at primary hospital had highest skill in participation.

The results of research can be used as basic information for nursing education administrators. In order to plan and adjust the teaching and learning activities to be suitable for the source of funding to be more efficient.

Keywords: Desired Characteristics of Graduate for Thailand Qualifications Framework, Identities, Graduates of Bachelor of Nursing Science Program, Employers' Perception

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะการศึกษาจะทำให้คนมีคุณภาพเจริญงอกงามด้วยภูมิปัญญา มีทักษะ มีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง¹ จากการที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcomes) ตามที่กำหนดและเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิในแต่ละสาขา รวมถึงการจัดการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ที่ได้มีการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้านให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านคุณธรรม-จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และได้มีการกำหนดอัตลักษณ์บัณฑิตของสถาบันพระบรมราชชนกที่เน้นพฤติกรรมบริการสุขภาพด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ โดยมีสมรรถนะบัณฑิตที่สนองตอบ คือ จิตบริการ (Service mind) การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical thinking) และการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ (Participation) เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของสังคม²

จากแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาพยาบาลในภาพกว้าง จึงทำให้วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกทม. ซึ่งสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข และมีบทบาทหน้าที่ในการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านวิชาชีพพยาบาลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2489 จนถึงปัจจุบัน ต้องมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามนโยบายหลักของประเทศและของสถาบันพระบรมราชชนกอย่างต่อเนื่อง

โดยเริ่มดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการจัดการศึกษา เช่น การพัฒนาการบริหารหลักสูตร การปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอนให้มีความหลากหลาย เน้นกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและการประเมินผลนักศึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษานอกจากนี้วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกทม. ได้กำหนดยุทธศาสตร์มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านการศึกษา โดยใช้กลยุทธ์ยกระดับการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานอุดมศึกษาแห่งชาติ และตระหนักถึงความสำคัญของการติดตามประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้กรอบผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน และอัตลักษณ์บัณฑิตของสถาบันพระบรมราชชนกที่เน้นการบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์

จากการศึกษาติดตามผู้สำเร็จการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกทม. ที่ผ่านมาเป็นการศึกษาสมรรถนะทางการพยาบาล ความพึงพอใจต่อสมรรถนะทางการพยาบาลของผู้สำเร็จการศึกษา ตามการรับรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ร่วมงาน พบว่าสมรรถนะทางการพยาบาลและความพึงพอใจต่อสมรรถนะทางการพยาบาลโดยรวมตามการรับรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตและผู้ร่วมงานอยู่ในระดับปานกลาง³ ทำให้ไม่เห็นความแตกต่างของบัณฑิตที่ชัดเจน รวมทั้งยังไม่มีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกทม. หลังปฏิบัติงานครบ 1 ปี ในมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัดเพื่อใช้เป็นข้อมูลคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละปีการศึกษาในการพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของแหล่งทุนเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตต่อไป

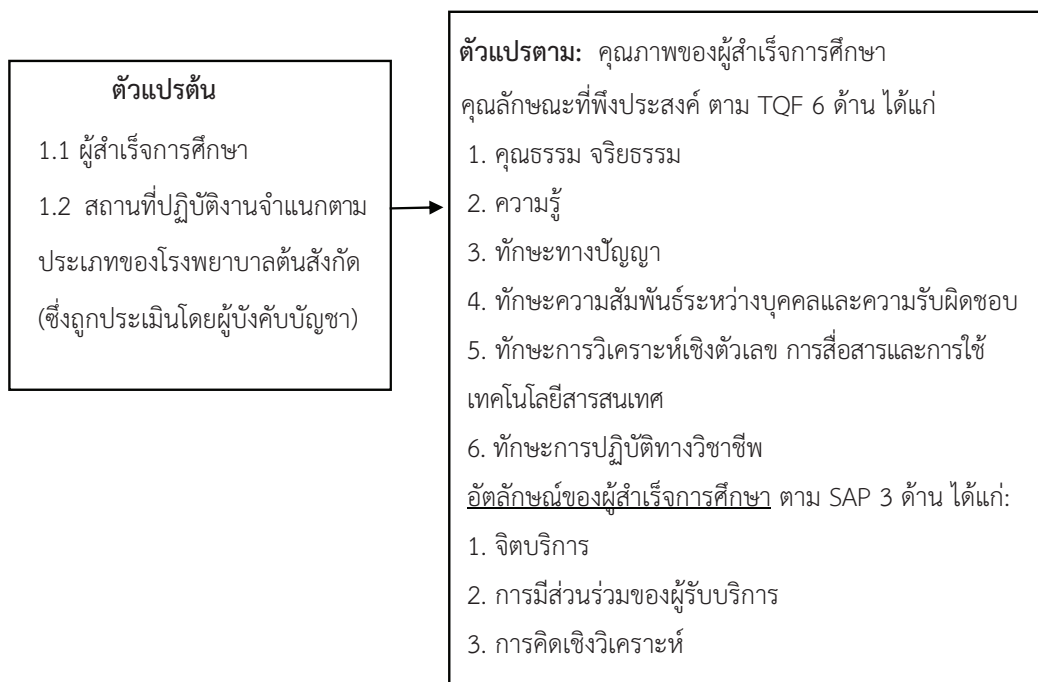
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ปีการศึกษา 2558 หลังปฏิบัติงานครบ 1 ปี ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ปีการศึกษา 2558 หลังปฏิบัติงานครบ 1 ปี จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด

ระเบียบวิธีวิจัย

วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษา หลังปฏิบัติงานครบ 1 ปี จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 212 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าหอผู้ป่วย หรือผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาระดับต้น/หัวหน้าหน่วยงาน หรือนายจ้าง/ผู้จ้างงาน ที่ร่วมงานกับผู้สำเร็จการศึกษา เป็นเวลาอย่างน้อย 3 เดือนและยินดีตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจ

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยและจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ลงวันที่ประชุม 7 พฤศจิกายน 2559 กลุ่มตัวอย่างได้รับการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ขั้นตอนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และแจ้งสิทธิในการเข้าร่วมวิจัยเป็นไปโดยสมัครใจ และสามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลต่อการทำงาน ข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บเป็นความลับและนำเสนอในภาพรวม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามของส่วนกลางที่คณะทำงานกลุ่มพัฒนาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก ได้สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในด้านความตรงและได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.85 เพื่อให้วิทยาลัยพยาบาลภายใต้สังกัดของสถาบันพระบรมราชชนก นำไปใช้ประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อประเมินสมรรถนะคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 8 ข้อ ด้านความรู้ จำนวน 6 ข้อ ด้านทักษะทางปัญญา จำนวน 6 ข้อ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 4 ข้อ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 ข้อ และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ จำนวน 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 34 ข้อ เป็นข้อความเชิงบวกทุกข้อ โดยแบ่งระดับสมรรถนะมาตรฐานผลการเรียนรู้เป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ดีมาก ดี ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เรียงตามลำดับคะแนน 5 4 3 2 และ 1

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวัดอัตลักษณ์ตามกรอบพฤติกรรมบริการสุขภาพด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ (SAP) โดยใช้แบบประเมินความถี่ของการแสดงพฤติกรรม 3 ด้าน ได้แก่ จิตบริการ จำนวน 6 ข้อ การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ จำนวน 3 ข้อ และการคิดเชิงวิเคราะห์ จำนวน 3 ข้อ รวมทั้งสิ้น 12 ข้อ เป็นข้อความเชิงบวกทุกข้อ โดยแบ่งความถี่ของการแสดงพฤติกรรมออกเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ สม่าเสมอ บ่อยครั้ง บางครั้ง น้อย และไม่เคย เรียงตามลำดับคะแนน 5 4 3 2 และ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุมัติเพื่อดำเนินงานวิจัยในผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 จากคณะกรรมการวิจัยและจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัย

พยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ

2. ทำหนังสือขออนุมัติเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลที่ผู้สำเร็จการศึกษาศึกษาปฏิบัติงานพร้อมทั้งหนังสือส่งกลุ่มภารกิจบริการวิชาการ เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ใช้บัณฑิต ตามรายชื่อที่แนบไป เริ่มส่งหนังสือตั้งแต่เดือนมิถุนายน และให้ส่งกลับภายในเดือนสิงหาคม 2560

3. ผู้ใช้บัณฑิตตอบแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งกลับมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ผู้วิจัยอำนวยความสะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับ โดยพิมพ์ชื่อผู้วิจัยพร้อมที่อยู่และติดแสตมป์ในแบบสอบถามด้วย

4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 หลังปฏิบัติงานครบ 1 ปี จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยใช้การแจกแจงความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์คุณลักษณะของแบบประเมินสมรรถนะคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต ด้วยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อแสดงลักษณะของข้อมูลและระดับของสมรรถนะ

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 หลังปฏิบัติงานครบ 1 ปี จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด โดยใช้สถิติการทดสอบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ซึ่งได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Tests of normality) ของข้อมูลด้วยสถิติ

Kolmogorov-Smirnov ได้ค่า Sig = .20 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 212 คน ได้แบบสอบถามที่ตอบกลับและสมบูรณ์ จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 66 นำไปสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของผู้สำเร็จการศึกษาหลังปฏิบัติงานครบ 1 ปี เมื่อพิจารณาครบทั้ง 6 ด้าน พบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความ

คิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะทั้ง 6 ด้านโดยรวม อยู่ในระดับดี คือ 3.97 (S.D.= 0.52) โดยสมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะสูงสุด คือ 4.22 (S.D.= 0.47) ส่วนสมรรถนะด้านทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะต่ำที่สุด คือ 3.80 (S.D.= 0.57)

2. ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ผู้สำเร็จการศึกษาตามกรอบพฤติกรรมบริการสุขภาพด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ของผู้สำเร็จการศึกษาทั้ง 3 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับดี คือ 4.23 (S.D.= 0.51) โดยพบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความถี่ของการแสดงพฤติกรรม ด้านจิตบริการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.38 (S.D.= 0.45) ส่วนด้านการคิดวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 4.09 (S.D.= 0.56)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด (n=139)

TQF	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	39.94	13.31	0.94	0.42
	ภายในกลุ่ม	135	1905.89	14.12		
	รวม	138	1945.83			
ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	45.46	15.15	1.54	0.21
	ภายในกลุ่ม	135	1332.08	9.87		
	รวม					
ด้านทักษะทางปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	3	61.80	20.60	1.76	0.16
	ภายในกลุ่ม	135	1577.33	11.68		
	รวม	138	1639.13			
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	3	49.20	16.40	4.04**	0.009
	ภายในกลุ่ม	135	547.75	4.06		
	รวม	138	596.95			
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	3	16.91	5.64	0.98	0.41
	ภายในกลุ่ม	135	779.83	5.78		
	รวม	138	796.74			
ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	22.76	7.59	1.06	0.37
	ภายในกลุ่ม	135	967.83	7.17		
	รวม	138	990.59			

**p<.01

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของผู้สำเร็จการศึกษา
จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด

สถานที่ทำงาน	Error	รพ.ศูนย์	รพ.ทั่วไป	รพ.ชุมชน	รพ.สต.
รพ.ศูนย์	15.90	-	0.24	1.97**	0.47
รพ.ทั่วไป	16.14		-	1.72**	0.22
รพ.ชุมชน	17.87			-	1.5
รพ.สต.	16.36				-

**p<.01

3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด พบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตารางที่ 1) โดยพบว่าผู้สำเร็จการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 2

4. ผลการเปรียบเทียบอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด พบว่า อัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านที่ 2 คือการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ และด้านที่ 3 การคิดวิเคราะห์ เมื่อจำแนกตามสถานที่ปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตารางที่ 3) โดยพบว่าผู้สำเร็จการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน มีอัตลักษณ์ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการสูงกว่าทุกสถานที่ปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตารางที่ 4) และพบว่าผู้สำเร็จการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีอัตลักษณ์ ด้านการคิดวิเคราะห์ต่ำกว่าทุกแห่ง ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด (n=139)

SAP	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ด้านจิตบริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	24.65	8.	1.12	.34
	ภายในกลุ่ม	135	992.96	22		
	รวม	138	329.31	7.36		
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	3	32.70	10.90	4.96**	.00
	ภายในกลุ่ม	135	296.61	2.20		
	รวม	138	329.31			
ด้านการคิดวิเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	3	36.59	12.20	4.62**	.00
	ภายในกลุ่ม	135	356.56	2.64		
	รวม	138	393.15			

**p<.01

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยและการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด

สถานที่ทำงาน	Error	รพ.ศูนย์	รพ.ทั่วไป	รพ.ชุมชน	รพ.สต.
รพ.ศูนย์	12.60	-	0.16	1.47**	0.32
รพ.ทั่วไป	12.47		-	1.59**	0.20
รพ.ชุมชน	14.07			-	1.79**
รพ.สต.	12.27				-

**p<.01

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการคิดวิเคราะห์ จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด สถานที่ทำงาน

สถานที่ทำงาน	Error	รพ.ศูนย์	รพ.ทั่วไป	รพ.ชุมชน	รพ.สต.
รพ.ศูนย์	12.32	-	0.13	0.87	1.51**
รพ.ทั่วไป	12.19		-	1.00*	1.38*
รพ.ชุมชน	13.20			-	2.39**
รพ.สต.	10.82				-

**p<.01 และ *p<.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของผู้สำเร็จการศึกษา หลังปฏิบัติงานเป็นเวลา 1 ปี เมื่อพิจารณาครบทั้ง 6 ด้าน พบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะทั้ง 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับดี โดยสมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิชาการหลายท่านที่ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาล ดังเช่นการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2553 มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย พบว่ามีความพึงพอใจด้านคุณธรรม จริยธรรมสูงสุด⁴ สอดคล้อง

กับการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด⁵ และสอดคล้องกับศึกษาคุณภาพและเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณภาพบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิตและผู้สำเร็จการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามอัตลักษณ์ วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ ปีการศึกษา 2557 พบว่าด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด⁶ อธิบายได้ว่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์และนำแผนการจัดการเรียนรู้มาประเมินและใช้ในการควบคุมมาตรฐานและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ต่างๆ สอดแทรกในรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาค

ปฏิบัติ โดยเริ่มจากปัจจัยนำเข้า ได้แก่ นโยบายของวิทยาลัย คุณธรรม ลักษณะของนักศึกษา และลักษณะของวิชาชีพ กำหนดให้วิทยาลัยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักศึกษา ตั้งแต่เริ่มเข้ามาเป็นนักศึกษาพยาบาลในสัปดาห์แรกจนสำเร็จ การศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การจัดกิจกรรมเข้าค่ายธรรมะ ในช่วงปฐมนิเทศ ปณิธานพิเศษอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาในทุกปี การศึกษา และจัดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 เข้าร่วมกิจกรรมใน โครงการพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งกำหนดให้ครูช่วยกันปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้กับ นักศึกษาทุกโอกาสหรือในช่วงจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายวิทยาลัยคุณธรรม เพราะนักศึกษา พยาบาลต้องมีความรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือผู้รับ บริการที่เจ็บป่วยและต้องการการดูแลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างใกล้ชิดด้วยคุณธรรม จริยธรรมมากกว่าสาขาวิชาชีพอื่น ส่วนสมรรถนะด้าน ทักษะทางปัญญา มี ค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะต่ำที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นักวิชาการหลายท่าน ดังเช่นศึกษาคุณภาพและเปรียบเทียบ ความคิดเห็นต่อคุณภาพบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิตและผู้สำเร็จ การศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามอัตลักษณ์ วิทยาลัยพยาบาล ทหารอากาศ ปีการศึกษา 2557 พบว่าด้านทักษะปัญญา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด⁶ และสอดคล้องกับการศึกษาสมรรถนะของ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลระดับตติยภูมิและตติยภูมิเขตที่ 17 พบว่าสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยคะแนน ด้านการคิดพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลน้อยที่สุด⁷ อธิบายได้ว่าส่วนใหญ่ นักศึกษาจะเคยชินกับเรียนรู้ในรูปแบบ เดิม เช่น การบรรยาย แม้ว่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร ได้ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ให้ สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถ ในการคิดและแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ เน้นทักษะ กระบวนการคิดและการเรียนรู้แบบร่วมกัน เช่น การเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-based learning) การเรียน จากสถานการณ์เสมือนจริง (Simulation-based learning) การเรียนจากกรณีศึกษา (Case study) โดยให้ผู้เรียนได้มี ส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจในสิ่งที่ต้องการแสวงหาอย่างอิสระ รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีมภายในกลุ่ม ให้ความสำคัญกับ ผู้เรียน ใช้โจทย์ปัญหาเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนได้บูรณาการ

ความรู้หลายด้านไปใช้ในการแก้ไขปัญหา และครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและคอยชี้แนะให้คำปรึกษา รวมทั้งการฝึกปฏิบัติ จะต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์และแก้ไขปัญหาต่างๆ เป็น ลำดับตามขั้นตอนของแผนที่วางไว้ และต้องฝึกปฏิบัติในหลาย สถานการณ์ เพื่อช่วยในการถ่ายทอดความรู้และนำไปใช้ใน สถานการณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม เพราะการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในลักษณะนี้จะช่วยทำให้นักศึกษาเกิดการคิด วิเคราะห์ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ในการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในกระบวนการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จของการพัฒนาทักษะทางปัญญา การ พัฒนาความคิดรวบยอด ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาอาจต้องใช้เวลา ในการปรับตัวและฝึกทักษะกระบวนการคิดใหม่ เมื่อพบกับ งานใหม่ๆ ที่ท้าทาย ดังนั้นวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและท้าทายความสามารถให้มากขึ้น ตั้งแต่เริ่มเป็น นักศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญาอย่างสม่ำเสมอ ให้ สามารถสะท้อนกระบวนการคิดของตนเอง และสามารถ พัฒนาการจัดกลยุทธ์ในการคิดของตนเอง เมื่อต้องการแก้ไข ประเด็นปัญหาในลักษณะต่างๆ ได้

2. ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ ผู้สำเร็จการศึกษาตามกรอบพฤติกรรมบริการสุขภาพด้วยหัวใจ ของความเป็นมนุษย์ของผู้สำเร็จการศึกษาทั้ง 3 ด้านโดยรวม อยู่ในระดับดี โดยพบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความถี่ของการแสดงพฤติกรรม ด้านจิตบริการ มีค่าเฉลี่ยสูง ที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาอัตลักษณ์ของบัณฑิต วิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา พบว่า คะแนนเฉลี่ย สูงสุดคือ ด้านการปฏิบัติงานดีมีใจบริการในการให้ข้อมูลแก่ ผู้รับบริการอย่างถูกต้องเหมาะสม⁸ ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร ได้เปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนจาก เดิมที่เน้นเนื้อหาสาระและสมรรถนะเชิงวิชาชีพเป็นสำคัญ มา เป็นการเรียนการสอนที่เน้นความเข้าใจมนุษย์ ชุมชน สังคม และความเป็นจริง ผสมผสานกับความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนนอกจากมีความรู้และทักษะทางวิชาชีพแล้ว ยัง ต้องมีความเข้าใจในชีวิตจริง เพื่อเป็นฐานในการให้บริการ ทางสุขภาพ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ตลอดจนสามารถประยุกต์ความรู้ และถ่ายทอด เพื่อพัฒนา ศักยภาพการดูแลตนเองของประชาชน ตามเจตนารมณ์ของ

หลักสูตร และเป็นการให้บริการที่เป็นมิตร มีความรัก ความเมตตา ใส่ใจในความทุกข์ที่เป็นปัญหาของผู้รับบริการ และผู้เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจะให้บริการโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน วางใจและเป็นกลางในการให้บริการ โดยคำนึงถึงความเป็นเหตุเป็นผล บนพื้นฐานของความเข้าใจคนอื่นตามความเป็นจริง รวมทั้งมีการจัดทำเป็นคู่มือการเรียนการสอนที่เน้นให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่บริการสุขภาพด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ เป็นการส่งเสริมให้กับผู้สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่เริ่มเข้ามาเป็นนักศึกษาใหม่ในชั้นปีที่ 1 ส่วนด้านการคิดวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เนื่องจากการคิดที่อยู่บนฐานของการมีข้อมูลที่หลากหลาย ตามสภาพความเป็นจริง เพื่อเป็นการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้มารับบริการอย่างมีวิจารณญาณ โดยเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่การแก้ปัญหาของผู้รับบริการที่สอดคล้องกับบริบทสภาพการดำรงชีวิต ซึ่งอาจจะต้องอาศัยประสบการณ์ที่หลากหลายรวมถึงการใช้เวลาในการสังสมประสบการณ์ด้วย นอกจากนี้การศึกษาค้นคว้าการภาคทฤษฎีกับปฏิบัติ พบว่าสามารถส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ และการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์จะทำให้คุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษาพยาบาลเข้มแข็งขึ้น

3. เปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามสถานที่ปฏิบัติงาน พบว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของผู้สำเร็จการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงพยาบาลต้นสังกัด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่าผู้สำเร็จการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อผู้สำเร็จการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าผู้สำเร็จการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนจะต้องใช้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในการให้ติดต่อกับผู้รับบริการในชุมชนอย่างสม่ำเสมอและใกล้ชิด เพราะด้วยลักษณะงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือในชุมชนในการขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวหน้าไปพร้อมกับประชาชนในพื้นที่นั้นๆ สอดคล้องกับ

สภาการพยาบาล¹⁰ ได้กำหนดสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพกับคนทุกเพศทุกวัย ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา ที่ได้จากการวิเคราะห์การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาลที่ต้องการมี 8 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ หน้าตาอ้วนกลมสดใส ท่าทางน่าศรัทธา แต่งกายสะอาด พูดได้อย่างเหมาะสมถูกกาลเทศะ ซึ่งเป็นบุคลิกภาพของบัณฑิตพยาบาลที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชน 2) ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาในการใช้ภาษาท้องถิ่นได้ดี 3) ด้านความสามารถทางการพยาบาล มีความสามารถในการกระบวนกรคิด 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม รู้จักรับบารมย์ของตนเอง มีความอดทน มีความเมตตา กรุณา อยากช่วยคนที่ตกทุกข์ได้ยาก โดยมีความเอื้ออาทร มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต 5) ด้านการเข้าใจความแตกต่าง 6) ด้านการพยาบาล 7) ด้านการไม่เรียน 8) ด้านภาวะผู้นำ¹¹

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. อาจารย์ผู้สอน ควรมีการปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอนเดิมที่เคยปฏิบัติมา เป็นเน้นการพัฒนาทักษะทางปัญญา และทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ให้มากขึ้นกว่าเดิม เช่น การสร้างสถานการณ์จำลองหรือโจทย์ปัญหาในทุกกิจกรรมการเรียนการสอนของทุกวิชา เพื่อการพัฒนาสมรรถนะคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์ตามกรอบพฤติกรรมบริการสุขภาพด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ของนักศึกษารุ่นต่อไปให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

2. ผู้บริหาร งานวิชาการ และงานประกันคุณภาพการศึกษา ควรกำหนดให้ทุกวิชามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะทางปัญญา ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมถึงการคิดสร้างสรรค์ ในการยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้นตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

3. นักศึกษาที่ทราบแหล่งทุนก่อนสำเร็จการศึกษา ควรมีการจัดกิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาสมรรถนะให้สอดคล้อง

กับความต้องการของหน่วยงานนั้นๆ

4. ผู้บริหารควรสนับสนุนให้อาจารย์เปลี่ยนกลวิธีการเรียนการสอนแบบเดิมๆ เป็นเน้นการพัฒนาทักษะทางปัญญา ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมถึงการคิดสร้างสรรค์ โดยส่งไปอบรมหรือศึกษาดูงานตามสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

1. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างกันของนักศึกษาชั้นปีที่แตกต่างกัน จะมีสมรรถนะเชิงพฤติกรรมของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแตกต่างกันเป็นรายด้านอย่างไร

2. การพัฒนาเครื่องมือและแบบวัดผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิสำหรับนักศึกษาแต่ละชั้นปี เนื่องจากสมรรถนะชั้นปีของนักศึกษาแต่ละชั้นค่อยๆ มีการพัฒนาสูงขึ้นและซับซ้อนมากขึ้น

3. ขยายผลไปยังสถานศึกษาพยาบาลในสังกัดของสถาบันพระบรมราชชนก เพราะทำให้ทราบถึงความแตกต่างของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและอัตลักษณ์เป็นรายด้าน เพราะมีประโยชน์ในการพัฒนานักศึกษาในการปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอน วิธีการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและการประเมินผลนักศึกษาให้ตรงประเด็นกับความต้องการของสังคมและหน่วยงาน

References

1. Office of the Higher Education Commission. Guide to quality assurance in higher education. Nonthaburi: Pabpimp; 2015. (in Thai)
2. Human Resource Development of Praboromarajchanok Institut. Handbook for the implementation of the Graduate Identity: of Praboromarajchanok Institut. Bangkok: Yutharin-printing; 2013. (in Thai)
3. Mitsumpune N, Kemkhan P, Santawaja CA. Follow up Study of Nursing Competence of Nurses Graduated in Academic Year 2006 from Bachelor of Nursing Science Program 2002 and from Diploma in Nursing Science Program Revised in 1999 (2-year Continuing Program), Boromarajonani College of Nursing, Bangkok. Journal of Boromarajonani College of Nursing, Bangkok 2009;25(2): 47-9. (in Thai)
4. Hanyut O. Ratanathavorn R. Quality and Identity of Graduated Nurses of School of Nursing, Eastern Asia University in Academic Year 2010. J EAU Heritage. 2013;7(2):99-107. (In Thai)
5. Phosri N, Kusoom W. Identity of Nursing Students Suan Sunandha Rajabhat University. Journal Research and Development Suan Sunandha Rajabhat University 2017;9(1):135-45. (in Thai)
6. Pungsawang N, Booncharoenpanich S. The Quality of Graduates according to Thai Qualifications Framework for Higher Education and Desirable Characteristics according to Royal Thai Air Force Nursing College. Royal Thai Navy Medical Journal 2017;44.(22):1-17. (in Thai)
7. Duangsuwan S, Hingkanont P, Prajanban P, Sukkaew K. The Relationship between Job Competency and Quality of Nursing of Professional Nurses, Secondary and Tertiary Hospital, Public Health Inspection Region 17, Ministry of Public Health. Journal of Nursing and Health Sciences 2011;5(2):67-77. (In Thai)

8. Powpong, S, et al. The Identity of Nurses Graduated from Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima. Journal of Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima 2012;18(1): 5-16. (in Thai)
9. Wong FKY, Zhao Y. Nursing Education in China: past, present and future. Journal of Nursing Management 2012;20:38-44.
10. Thailand Nursing and Midwifery Council. Competencies Registered Nurses. Bangkok: Siriyod-printing; 2010. (in Thai)
11. Ghanpetch A. The Construction Process of Desirable Characteristics of Graduate Nurses of Boromarajonani College of Nursing, Yala by Integrating Cultural Nursing Concept. (doctoral's thesis). (Chonburi): Burapha University; 2011. (in Thai)